

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Věry Šimůnkové v právní věci žalobce: **Ing. Bedřich Chaloupka**, se sídlem Husova 13, Plzeň, správce konkurzní podstaty úpadce AKTIVA, a. s., se sídlem Kaznějov 125, zastoupen JUDr. Karlem Uhlířem, advokátem, se sídlem Husova 13, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2006, zn. 520/529/06, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2007, č. j. 7 Ca 256/2006 - 34,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím České inspekce životního prostředí (dále též „ČIŽP“) ze dne 5. 6. 2006, zn. 43/OV/0616778.04/06/ZOK, byla správci konkurzní podstaty úpadce AKTIVA, a. s., ing. Bedřichu Chaloupkovi (dále též „žalobce“) uložena podle § 96 odst. 5 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), povinnost zaplatit odloženou část poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdroje znečišťování AKTIVA, a. s., za období od 1. 7. 2000 do 31. 12. 2005 v celkové výši 8 532 003 Kč s tím, že znečišťovatel je povinen podle § 96 odst. 5 vodního zákona uhradit tuto částku v měsíčních splátkách v období od července 2006 do června 2007. K odvolání žalobce bylo uvedené rozhodnutí změněno rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 11. 8. 2006, zn. 520/529/06, pouze potud, že text poslední věty ve výroku rozhodnutí ohledně odkladného účinku byl nahrazen textem „Odvolání proti rozhodnutí

o povinnosti zaplatit odloženou část poplatku za vypouštění odpadních vod nemá podle § 96 odst. 5 vodního zákona odkladný účinek“.

Proti posledně uvedenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 3. 2007, č. j. 7 Ca 256/2006 - 34, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku se městský soud podrobně vypořádal s jednotlivými žalobními námitkami a dospěl k závěru, že v dané věci je namístě přijmout takový právní závěr, že pohledávka státu v případě rozhodnutí správního orgánu podle § 96 odst. 5 vodního zákona vznikla až příslušným správním rozhodnutím o povinnosti zaplatit odloženou částku poplatku, přičemž se jedná o poplatek. Až tímto rozhodnutím pohledávka poplatku v určité a konkrétní výši vznikla, a protože se tak stalo až po prohlášení konkurzu, jedná se o pohledávku za podstatou, kterou je možné uspokojit kdykoliv v průběhu konkurzu. Z tohoto důvodu nemohla být tato pohledávka přihlášena v přezkumném řízení, neboť v té době právně neexistovala (stát jako věřitel takovou pohledávku nemohl jako dosud neexistující uplatňovat).

Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž je toho názoru, že rozhodnutí městského soudu spočívalo v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení. Stěžovatel předně odkázal na to, že správní orgány obou stupňů ve své argumentaci nezpochybňovaly existenci dluhu ke dni prohlášení konkurzu. Tento dluh zcela nepochybně existoval a byla odložena pouze jeho splatnost. Existence dluhu byla nepochybná a jeho splatnost byla odložena rozhodnutím ČIŽP ze dne 20. 6. 2000. Podle stěžovatele je ostatně zcela evidentní a logické, že by nemohlo dojít k tomu, že by byla odložena splatnost poplatku, pokud by poplatek sám o sobě neexistoval. Ostatně toto vyplývá i z logiky zákona o vodách zejména z § 94 - § 98. Ustanovení § 96 uvedeného zákona stanoví předpoklady za nichž je možné povolit odklad placení až o 80 % výše poplatku. Jedná se o rozhodnutí o odkladu placení poplatku, nikoliv o rozhodnutí na základě něhož by mělo dojít k zániku existence závazku. Podle § 96 zákona pak ČIŽP nerozhoduje o existenci poplatku, ale o odkladu placení poplatku. Z ustanovení § 97 zákona je pak zřejmé, že v případě dodržení stanovených podmínek dojde k prominutí části poplatků. Proto je stěžovatel toho názoru, že argumentace městského soudu ve vztahu k neexistenci závazku - dluhu na poplatek ke dni prohlášení konkurzu není správná a ani důvodná, neboť odložit ani prominout nelze poplatek, který by neexistoval.

Stěžovatel dále poukazuje na to, že zákon o konkurzu a vyrovnání je zákon speciální ve vztahu k vodnímu zákonu. Proto v případě, že na osobu povinnou platit poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových je prohlášen konkurz, vztahuje se režim zákona o konkurzu a vyrovnání i na právní vztahy této osoby a i na její věřitele, pokud tito mají pohledávky vzniklé před prohlášením konkurzu. Podle § 14 odst. 1 písm. g) zákona o konkurzu a vyrovnání se nesplacené pohledávky úpadce a jeho závazky, které mají být uspokojeny z podstaty považují za splatné. K určení této splatnosti se nevydává žádné rozhodnutí, tato splatnost nastává přímo ze zákona. Znovu pak opakuje, že argumentace Ministerstva životního prostředí v tom směru, že bylo na správci konkurzní podstaty, aby sám od sebe zahrnul pohledávku státu z titulu nezaplacení poplatku do seznamu přihlášek a tuto vypořádal, není správná ani důvodná.

Podle názoru stěžovatele není rozhodnutí podle § 96 odst. 5 zákona o vodách aktem konstitutivním ve vztahu k existenci pohledávky, ale aktem deklaratorním potvrzujícím existenci poplatku. Konstitutivní by byl pouze v části nově upravující splatnost poplatků. Podle stěžovatele je třeba vždy odděleně posuzovat, kdy správní akt potvrzuje existenci již existujícího závazku a kdy zakládá, mění či ruší vztahy správního práva. Stěžovatel poukazuje na to, že poplatková povinnost musela ke dni rozhodnutí správního orgánu existovat (a tedy i ke dni prohlášení konkurzu, který tomuto rozhodnutí předcházela) a nově se stanovovala pouze povinnost uhradit odložený poplatek v měsíčních splátkách. S ohledem na účinky § 14 odst. 1 písm. g) zákona o konkurzu a vyrovnání však již takovéto rozhodnutí nebylo možno vydat, protože splatnost nastala přímo ze zákona. Ostatně toto bylo obsaženo i ve výroku rozhodnutí ČIŽP ze dne 5. 6. 2005, kde byla uložena povinnost zaplatit odloženou část poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Pokud jde o pohledávku samotnou pak se podle stěžovatele jednalo o deklaraci existence závazku. Stěžovatel je toho názoru, že správní akt může být z části deklaratorní a z části konstitutivní.

K argumentaci městského soudu ohledně neexistence pohledávky v době prohlášení konkurzu stěžovatel namítá to, že takovýto výklad zákona by zcela nepochybně byl v rozporu s ústavním právem rovnosti účastníků v řízení před soudy a jinými orgány. Podle zákona o konkurzu a vyrovnání se stávají veškeré pohledávky všech subjektů vůči úpadci splatnými a věřitelé mohou dosáhnout jejich uspokojení jen v rámci rozvrhového rozhodnutí příslušného konkurzního soudu, tedy po zpeněžení konkurzní podstaty a nikoliv z konkurzní podstaty. Pokud by ČIŽP, resp. stát, mohl o svých pohledávkách existujících a vzniklých před prohlášením konkurzu rozhodovat tak, že by sám svým rozhodnutím určil splatnost pohledávky až po prohlášení konkurzu (a tím stanovil jiný režim uspokojení takové pohledávky než mají ostatní věřitelé), došlo by k situaci, kdy by stát měl vůči ostatním věřitelům nerovné, privilegované postavení spočívající v tom, že jeho pohledávky by byly uspokojeny z konkurzní podstaty před vydáním rozvrhového rozhodnutí a tedy na úkor a v neprospěch ostatních věřitelů.

Pokud městský soud odkazuje na § 31 odst. 2 písm. d) zákona o konkurzu a vyrovnání pak tato argumentace je podle stěžovatele důvodná pouze potud, pokud pohledávka - poplatek - vznikne až po prohlášení konkurzu. V tomto řízení však je podle stěžovatele zřejmé, že pohledávka z titulu nezaplaceného poplatku ke dni prohlášení konkurzu existovala, byla pouze odložena její splatnost.

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že stěžovatel neuvedl žádné nové skutečnosti, ale pouze to co již bylo uvedeno v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a v žalobě proti rozhodnutí žalovaného. Proto k jednotlivým námitkám žalovaný uvedl, že trvá na svém názoru uvedeném v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě ze dne 2. 1. 2007. Zároveň sděluje, že plně akceptuje kasační stížností napadené rozhodnutí městského soudu a ztotožňuje se s jeho odůvodněním. Z těchto důvodů navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta jako nedůvodná.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona, tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost není důvodná.

Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí správního orgánu, jímž byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit odloženou část poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdroje znečišťování AKTIVA, a. s., za období od 1. 7. 2000 do 31. 12. 2005 v celkové výši 8 532 003 Kč. Stěžovatel přitom nijak nezpochybňuje svoji povinnost k zaplacení odložené části poplatku a rovněž nemá výhrady k její výši. V kasační stížnosti stěžovatel v podstatě opakuje své námitky, že pohledávku vniklou v souvislosti s placením poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových bylo nutno přihlásit přihláškou podle § 20 zákona o konkurzu a vyrovnání do konkurzního řízení ve lhůtách stanovených uvedeným zákonem. S těmito námitkami se již vyčerpávajícím způsobem vypořádal městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž Nejvyšší správní soud, jenž se s těmito závěry ztotožňuje, na výstižné odůvodnění městského soudu pro stručnost odkazuje. K námitce stěžovatele, že ke dni prohlášení konkurzu dluh nepochybně existoval a byla odložena pouze jeho splatnost, Nejvyšší správní soud dodává, že tato námitka není důvodná. Odklad placení poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdroje AKTIVA, a. s., ve výši 80 % stanovených poplatků pro tento zdroj znečištění byl povolen znečišťovateli AKTIVA, a. s., za podmínky, že doba trvání odkladu bude 66 měsíců (termín zahájení odkladu 1. 7. 2000, ukončení odkladu 31. 12. 2005) a do devadesáti dnů po termínu stanoveném k dokončení stavby budou předloženy doklady: pravomocné kolaudační rozhodnutí, pravomocné povolení k nakládání s vodami, vyhodnocení zkušebního provozu, skutečné dokladované náklady stavby. Pokud by stěžovatel realizoval povolenou stavbu „Intenzifikace ČOV“, která měla být dokončena v prosinci 2005, došlo by ve smyslu § 97 zákona o vodách k prominutí části poplatku. Lze tedy souhlasit se závěrem městského soudu, že pohledávka státu v případě rozhodnutí správního orgánu podle § 96 odst. 5 vodního zákona vnikla až příslušným správním rozhodnutím o povinnosti zaplatit odloženou částku poplatku. Až tímto rozhodnutím pohledávka poplatku v určité a konkrétní výši vznikla, protože se tak stalo až po prohlášení konkurzu, jedná se o pohledávku za podstatou, kterou je možné uspokojit kdykoliv v průběhu konkurzu. V přezkumném řízení nemohla být tato pohledávka přihlášena, neboť v té době ještě právně neexistovala.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Úspěšný žalovaný pak žádnou náhradu nákladů řízení neuplatnil, bylo proto rozhodnuto, že žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu